

kan ikke gjengive hans Ord aldeles nøiagtig — men man fik et Indtryk af, at det var et større Antal af Majoratsbesiddere, paa hvis Godser der ikke var solgt, end der virkelig er. Det er i Ministerialtidenden Sp. 551 oplyst, hvormange, det er 13, i hvilke der i det omhandlede Tidrum, nemlig til Udgangen af 1870, ikke har fundet en Afhændelse Sted, nemlig Grevskaberne Brabesminde, Lindenborg, Muckadell og Bedelsborg, Baroniet Schelenborg, Stamhusene Benzou, Hindsøgaard, Lundsøgaard, Mollkenborg, Nathlousdal og Thorseng, Fideikommissgodset Ringstedkloster og Familiegodset Skjoldnæsholm. Meddelelsen gaar som sagt til Udgangen af Aaret 1870. Jeg vil for at forebygge enhver Misforstaaelse udtale sig tilføie, at naar man vilde bedømme Forholdet paa disse Godser i det Hele, maatte man tillige have Oplysning om Fæstegaardens Størrelse. Godseiere kunne være meget liberale, uagtet de ikke ville sælge, og det er jo det store Spørgsmaal, om det er berettiget at tvinge en Mand til at sælge, som ikke vil det. Det ærede Medlem berørte et enkelt Forhold af særegen Bessaffenhed, navnlig ved Ringstedkloster; jeg vilde blot med den ærede Formands Tilladelse indskyde den Bemærkning, at her er et af de Tilfælde, hvor det er særdeles tvivlsomt, om Lovgivningsmagten kan gribe ind, thi Spørgsmaalet er, om Trediemands Ret er til Hinder for Afhændelsen. Jeg udtaler her aldeles ingen Mening; men Spørgsmaalet er, om der ikke kunde træffes en Overenskomst med Trediemand, denne Trediemand er jo som bekendt Kjøbenhavns Kommunalbestyrelse. Det kunde nemlig let vise sig, at naar der ikke paa den Maade kom nogen Overenskomst, vilde der aldrig blive Spørgsmaal om Salg, saa at den eventuelle Ret, der er givet St. Hans Hospital, i Virkeligheden ikke er meget værd; men formelt har den altid Betydning som indeholdt i et Testament som et Midde! mod at aabne Udgang til Salg, den vedkommende Fundator har troet at burde bestemme; men dette kun i Forbigaaende. Forrigt skal det ærede Medlem ikke faae mig til at overskride min Competence; jeg skal ikke lade mig friste til at gaa ind paa Forhold, som vedkomme min høitærede

Kollega, Indenrigsministeren. Men een Ting maa det være mig tilladt at sige, og det er, at jeg tror, at det ærede Medlem gjør Uret, naar han vil behreide en Mand, at han fremsætter et Forslag, som han tidligere har modsat sig; dersom det skulde være tilstrækkeligt til at begrunde en Anke mod en Minister, at han senere slutter sig til et Forslag, som han oprindelig ikke har gjort, eller modsat sig, saa tror jeg, at al Forhandling vilde være meget vanskelig for en Minister, der lever mere end een Samling. Det, som det maa komme an paa, er, af hvilken Bessaffenhed det Forhold er, med Hensyn til hvilket en saadan Meningsforandring viser sig, af hvilken Grund man i den ene Samling, har modsat sig det Forslag, som man i en senere Samling tror at kunne gaa ind paa. Har det f. Ex. været en almindelig, dybere liggende Retsbetragtning, hvortil Indsigelse mod et Forslag har støttet sig, har det været Overbevisningen om, at Forslaget i sin inderste Rod stred mod de store, almindelige Retsgrundsaetninger, ja, saa behøves der ganske vist særegne Forklaringer fra den Mand's Side, som senere slutter sig til det. Det maa jo vel endda være en Mand tilladt at forandre sin retslige Overbevisning, men det bliver altid en betænkkelig Sag, der spækker Tilliden. Hvor der derimod ikke er Spørgsmaal om at forandre Retsanskuelse, men om den Art af politiske Hensigtsmæssighedsbetragtninger, som f. Ex., om man anser det for rigtigt, at den særegne Udgang til 50-aarige Forpagtninger istedetfor Fortsættelse bestaar eller ikke, — et Spørgsmaal, hvor det er klart, at Lovgivningsmagten bevæger sig frit, uden at Noget med Føie kan klage over Indgreb i Eiendomstrygheden, ja, der maa man være meget varsom med at behreide en Mand, at han retter sig efter en Anskuelse, som han tidligere ikke fandt sig foranlediget til at tiltræde. Jeg tror ikke, at det er den Maade, hvorpaa man i Rigsdagen letter en Afgjørelse af vigtige Spørgsmaal i den Retning, som man selv ønsker. Men forøvrigt tvivler jeg ikke paa, at, naar Lovforslaget, som jeg haaber, kommer her til Thinget, og det ærede Medlem da udtaler sig overfor Indenrigsministeren, vil han nok vide selv at værge sig.